

Verkiezingsprogramma 2014 – 2018

Gemeenteraadsverkiezingen 19 maart 2014

Dichtbij

D66

Rijswijk

Inhoudsopgave

D66 Dichtbij	4
1 Wonen	5
1.1 Samen werken aan een leefbare buurt	5
1.2 Wonen en werken naast elkaar, leegstand bestrijden	5
1.3 Bouwen aan een veelzijdig woningaanbod	6
1.4 Duurzaam wonen	6
1.5 Groen wonen en recreëren	6
1.6 Culturele voorzieningen verrijken	6
1.7 Inspelen op veranderingen in wijken	7
1.8 Overlast verminderen	7
2 Werken	8
2.1 Vestigingsklimaat versterken, ondernemerschap stimuleren	8
2.2 Duurzaam, sociaal en functioneel aanbesteden	8
2.3 Winkelen in Rijswijk	8
2.4 Aan het werk	9
2.5 Uit de armoede	10
3 Leren	11
3.1 Het beste uit jezelf kunnen halen	11
3.2 Doorlopend leren en ontwikkelen (0 tot 12)	11
3.3 Groen leren	12
3.4 Sporten en spelen	12
4 Reizen	13
4.1 Fietsen	13
4.2 Reizen met het openbaar vervoer	13
4.3 Auto rijden en parkeren	13
4.4 Gezonde leefomgeving	14
5 Zorgen	15
5.1 Gezond leven	15
5.2 Uitgaan van wat mensen zelf kunnen	15
5.3 Zorg organiseren	16
5.4 Zorgen voor de jeugd	16
5.5 Vrijwilligers ondersteunen	16
5.6 Zorgen voor dieren	17
6 Besturen	18
6.1 Meedenken en meedoen	18
6.2 Samen besturen	18
6.3 Vrij en veilig besturen	19
6.4 Neutraal besturen	19
6.5 Open en controleerbaar besturen	20
7 Betalen	21
7.1 Verstandig omgaan met geld	21
7.2 Subsidies verantwoorden	21
7.3 Omgaan met risico's	22

Uitgangspunten	23
De gemeente wordt belangrijker, uw stem dus ook	24
Onze mensen	25
Colofon	25

D66 Dichtbij

Rijswijk is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, te werken en te recreëren met veel winkels, restaurants en de markten in Oud-Rijswijk, In de Bogaard en de vele buurtwinkelcentra. Rijswijk heeft een krachtige combinatie van internationale bedrijvigheid en een actieve lokale middenstand. We hebben goede scholen, veel sportverenigingen, een gevarieerd cultureel aanbod en relatief veel natuur en stadsparken.

Als gemeente kan Rijswijk alleen zelfstandig voortbestaan met een goed bestuur en de financiën op orde. Goed bestuur en gezonde financiën zijn ook de randvoorwaarden om de sociale en culturele voorzieningen in onze stad blijvend te ontwikkelen, om bedrijvigheid en werk aan te trekken en te behouden en om een veilige, prettige en groene leefomgeving te bieden aan onze inwoners.

En hierover zijn wij erg ongerust.

Want het oude College van OR, CDA, PvdA en VVD is de afgelopen jaren te veel naar binnen gericht geweest en heeft te veel geld uitgegeven.

Inwoners en belanghebbenden kunnen te weinig meedenken en meedoen met plannen en besluiten in Rijswijk. De gemeente betreft mensen veel te weinig bij de voorbereidingen voor besluitvorming. De algemene reserve van de gemeente (onze 'spaarpot') is in de afgelopen vier jaar bijna gehalveerd, de gemeente geeft al jaren structureel meer geld uit dan er binnenkomt. De verschillende bouwinitiatieven, met name Rijswijk Buiten, vormen een groot financieel risico. Verwachte eenmalige inkomsten uit de verkoop van grond worden gebruikt om structurele uitgaven te financieren. Tel daarbij op de decentralisatie van de zorgvoorzieningen naar de gemeente met minder geld en dan weet iedereen: dat houdt een keer op. Als we dit niet op orde krijgen dan staat het voortbestaan van Rijswijk als zelfstandige gemeente op het spel.

Met uw stem steunt u D66 om onze gemeente weer op orde te krijgen. Door inwoners en belanghebbenden vooraf te betrekken bij plannen en besluiten. Met een evenwichtige begroting. Zodat we weer ruimte kunnen geven aan wonen, werken en leren. Zodat we een aantrekkelijke gemeente kunnen blijven die goed bereikbaar is. Een gemeente die mensen als individu benadert en steunt als dat nodig is. Een gemeente waar weer meer mensen kans krijgen op een baan. Een zelfstandige gemeente die werkt vanuit het besef dat het bestuur dichtbij mensen hoort te zijn.

Constantijn Dolmans
Lijsttrekker D66 Rijswijk

1 Wonen

We willen wonen in een gemeente die aantrekkelijk, schoon en veilig is, met een toegankelijk bestuur, zodat inwoners echt de ruimte krijgen om hun eigen omgeving in te richten, waar wonen en werken samen gaan. We streven naar een veelzijdig en duurzaam woningaanbod, ook voor mensen met een middeninkomen, zodat de bevolkingssamenstelling van Rijswijk meer in evenwicht komt.

1.1 Samen werken aan een leefbare buurt

De gemeente zorgt ervoor dat Rijswijk 'heel en schoon' is, versterkt het toezicht hierop en handhaaft de regels. Ook de inwoners zelf dragen een verantwoordelijkheid. D66 wil wijkbewoners en buurtverenigingen betrekken bij de inrichting van hun wijk en hun initiatieven actief ondersteunen. D66 wil dat mensen zich ook veilig voelen in Rijswijk - thuis en op straat. Voor D66 gaan sociaal en veilig samen.

- Nauwe samenwerking met bewoners en woningcorporaties om de leefbaarheid te versterken
- bewoners via wijkverenigingen en buurtcomités ondersteunen bij de aanpak van problemen in hun wijk
- bewoners laten meebepalen bij de wijze en frequentie van afvalinzameling
- groen in zelfbeheer en stadslandbouw stimuleren
- strikte handhaving op zwerfafval, tijdig legen van vuilcontainers, in de steek gelaten spullen verwijderen
- eenduidige afspraken met ondernemers en omwonenden over terrassen en uitbouwen en die ook handhaven
- geen uitbreiding cameratoezicht, wel zichtbaarheid van wijkagenten en gemeentelijke handhavers vergroten.

1.2 Wonen en werken naast elkaar, leegstand bestrijden

De gevolgen van de economische crisis zijn in Rijswijk zichtbaar door de leegstand van kantoren en winkels. Maar er zijn ook structurele oorzaken, zoals het 'nieuwe werken', de sterke groei van internetwinkels, het vertrek van ondernemingen uit de Plaspoelpolder en het sterk verouderde aanbod van kantoorpanden in diezelfde Plaspoelpolder. We willen met bedrijfsleven en middenstand zoeken naar vernieuwende oplossingen zoals het samengaan van wonen en werken in bedrijfspanden en (tijdelijke) ondersteuning van multifunctioneel gebruik van winkelpanden, bijvoorbeeld in een combinatie van boekhandel en horeca.

- Functiemenging van wonen en werken
- financieel verantwoorde transformatie van leegstaande panden
- braakliggende terreinen en leegstaande gebouwen beschikbaar stellen voor tijdelijke invulling: stadslandbouw, tijdelijk groen, evenementen
- actief zoeken naar manieren om studenten uit Delft en Den Haag in Rijswijk woonruimte te bieden
- beter benutten van de verruimde regels voor tijdelijke verhuur van leegstaande bedrijfspanden, scholen en woningen (Leegstandswet)
- in kaart brengen van leegstaande panden en mensen helpen deze te gebruiken, maar niet zelf optreden als projectontwikkelaar en risicodrager
- een masterplan om bedrijventerrein Plaspoelpolder aan te passen aan de nieuwe economische realiteit (zoals beloofd in de Economische Visie): het gaat een geheel vormen met de omliggende, bewoonde omgeving.

1.3 Bouwen aan een veelzijdig woningaanbod

Het bestaande woningaanbod in Rijswijk heeft veel kleinere en oudere flats en huurappartementen - vaak nog zonder lift - en veel relatief dure huur- en koopwoningen. Ondanks alle nieuwbouw is het woningbestand op leeftijd en de bevolkingssamenstelling onevenwichtig. De gemiddelde Rijswijker wordt ouder en de woningbehoefte verandert daardoor.

- Levensloopbestendig bouwen en verbouwen waardoor ouderen langer in hun eigen wijk kunnen blijven wonen
- afspraken met woningcorporaties over een veelzijdiger woningaanbod en vergroten van de levensloopbestendigheid van bestaande woningen
- stimuleren van betaalbare eengezinskoopwoningen en meer huuraanbod in het middensegment
- stimuleren van doorstromen, zodat mensen in huizen wonen die passen bij hun inkomen en levensfase
- geen verplicht percentage sociale huurwoningen bij nieuwbouwprojecten.

1.4 Duurzaam wonen

De nieuwbouw in Rijswijk Buiten en Eikelenburg biedt veel energiezuinige woningen. D66 is hier blij mee en streeft ook voor de bestaande wijken naar minder energieverbruik en meer duurzaamheid. Dat is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van corporatie, verhuurder of eigen-woningbezitter.

- Prestatieafspraken met woningbouwcorporaties voor duurzamere sociale-woningbouw
- gemeentelijk vastgoed energiezuinig maken en duurzaam (ver)bouwen
- de Duurzaamheidslening vervangen door een (revolverend) Duurzaamheidsfonds om woningverbetering en lokale investeringen in duurzame energie te financieren.

1.5 Groen wonen en recreëren

D66 wil het natuurlijk en cultuurhistorisch erfgoed duurzaam behouden voor toekomstige generaties door het te beschermen, te laten beleven en te benutten. Het aaneensluiten van groene gebieden, natuur en stadsparken verhoogt de natuurwaarde en maakt recreatie aantrekkelijker. D66 wil met bewoners en gebruikers verdere plannen ontwikkelen voor een hogere attractiewaarde en betere benutting van het groen. In een gemeente met veel appartementen en flats is dat van groot belang.

- Verbeteren aaneensluiting Landgoederenzone, binnen Rijswijk en met omliggende gemeenten, nieuw leven inblazen met trimbaan en speelbos
- duurzaam wonen betekent ook behouden wat groen is, bouwen moet je uitleggen
- waar groen toch verdwijnt, elders ruimschoots compenseren, bijvoorbeeld voor de volkstuinten in Rijswijk Buiten
- het oude stadhuis bij voorkeur duurzaam en financieel verstandig verbouwen of herbouwen en opnieuw bestemmen als stadhuis of gebouw met een maatschappelijke functie
- bij onderhoudswerkzaamheden, verharde en betegelde openbare ruimte vervangen door groen.

1.6 Culturele voorzieningen verrijken

Rijswijk is rijk aan culturele voorzieningen: de Schouwburg, Trias, het Museum, de Openbare Bibliotheek en veel, kleinere culturele instellingen, zoals amateurtoneelgezelschappen en

Amateurpalet. Zonder deze rijkdom zijn we niet meer dan een uitgestrekt woongebied, een slaapstad. D66 streeft naar een eerlijke verdeling van aandacht en geld.

- Een levendig Strandwalfestival als 'uithangbord' voor de sociale en culturele voorzieningen in Rijswijk, tegen aanzienlijk lagere kosten voor de gemeente
- een op eigen benen staande Rijswijkse Schouwburg
- een bredere functie voor het Rijswijks Museum als cultuurcentrum
- een inhoudelijke bijdrage van de Rijswijkse cultuurinstellingen aan het kunst- en cultuuronderwijs op basis van een op te stellen Convenant Cultuuronderwijs
- herijking van het subsidiebeleid met het oog op de bijdrage aan het Convenant Cultuuronderwijs, onderscheidendheid, samenwerkingsverbanden en bereik
- een integraal, duurzaam en voor gebruikers duidelijk en begrijpelijk huisvestingsbeleid voor maatschappelijke organisaties en instellingen.

1.7 Inspelen op veranderingen in wijken

Doordat bewoners verhuizen naar nieuwbouwwijken en ouderen de wijk verlaten, veranderen sommige wijken snel. Dit biedt kansen voor het opknappen van woningen en veranderen van het woningaanbod. Maar snelle veranderingen kunnen er ook voor zorgen dat de sociale binding minder wordt, vooral als er grote verschillen bestaan tussen bewoners. De gemeente moet actief inspelen op veranderingen in wijken zodat de kansen worden gegrepen en de negatieve gevolgen worden tegengegaan.

- Een gemeente die de bewegingen in een wijk kent
- een gemeente die intensief en proactief contact onderhoudt met oude en nieuwe wijkbewoners, wijkorganisaties, scholen, wijkagenten, jeugd- en thuiszorg (decentralisaties), Welzijn Rijswijk (buurtbemiddeling) en corporaties
- in samenwerking met Welzijn Rijswijk blijft de gemeente activiteiten in de wijken ondersteunen zodat oude en nieuwe mensen zich eigenaar voelen van de wijk
- buurtbudgetten die bewoners kunnen gebruiken voor dingen waaraan in hun wijk behoefte is
- een wijkcoördinator die werkt tussen bewoners, gemeente, corporaties, scholen, jeugdwerk, thuiszorg.

1.8 Overlast verminderen

Bouwprojecten en onderhoud aan wegen en rioleringen zijn noodzakelijk. De overlast door deze activiteiten moet tot het minimum worden beperkt. Dit is niet alleen prettig voor de verkeersdeelnemers maar ook voor onze ondernemers en de uitstraling van de stad.

- Tijdig overleg en tijdige en voor iedereen begrijpelijke communicatie bij bouwprojecten, ook met omwonenden en gebruikers
- duidelijke en veilige tijdelijke routes
- betere coördinatie over werkzaamheden tussen gemeentelijke diensten en opdrachtnemers.

2 Werken

Rijswijk heeft een krachtige combinatie van internationale bedrijvigheid en een actieve lokale middenstand. Maar de Rijswijkse economie leunt zwaar op detailhandel en die heeft het moeilijk door structurele veranderingen in koopgedrag en teruggelopen bestedingen. Ook het aantal banen in de industrie is in Rijswijk de afgelopen jaren teruggelopen. In Rijswijk hebben relatief meer mensen geen baan dan vergelijkbare gemeenten doordat de vraag van (internationale) werkgevers niet aansluit op het aanbod. De Rijswijkse economie is kwetsbaar, niet zozeer door de crisis van de afgelopen jaren, maar door structurele ontwikkelingen die onvoldoende zijn onderkend.

2.1 Vestigingsklimaat versterken, ondernemerschap stimuleren

Duurzaamheid en vernieuwing zijn belangrijke uitgangspunten bij het versterken van het vestigingsklimaat in Rijswijk en het benutten van onze economische kansen. De gemeente moet samen met ondernemers zorgen voor goede randvoorwaarden, zodat bedrijven in Rijswijk komen, blijven en kunnen groeien. Een flexibele houding helpt daarbij: ondernemers hebben last van nodeloos trage en gecompliceerde procedures. De gemeente kan lokale regelgeving verminderen of vereenvoudigen en meedenken in plaats van tegenwerken.

- Een actieve rol voor de gemeente om duurzame en vernieuwende activiteiten mogelijk te maken door bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden in contact met elkaar te brengen en samenwerking te stimuleren
- kennis opbouwen over nieuwe financieringsmogelijkheden als alternatief voor gemeentelijke subsidies en garanties
- vermindering van regeldruk door één loket voor bedrijven, de keuze voor controle achteraf in plaats van microregulering vooraf, en vereenvoudiging van gemeentelijke procedures
- een gemeente die rekeningen aan ondernemers binnen drie weken betaalt
- ruimte voor gebieden waar kleine ondernemers zonder al te veel kosten en regels kunnen experimenteren en bedrijven kunnen starten.

2.2 Duurzaam, sociaal en functioneel aanbesteden

Ook als opdrachtgever en als afnemer van goederen en diensten kan de gemeente Rijswijk vernieuwing en duurzaamheid bevorderen. D66 wil dat het gemeentelijk inkoopbeleid gebaseerd wordt op drie pijlers: waar voor je geld, duurzame goederen en een sociale aanpak (bijvoorbeeld mensen met een beperking in dienst nemen). Kleinere bedrijven of (tijdelijke) netwerken van ZZP'ers moeten ook de kans krijgen hun diensten en producten aan de gemeente te leveren. De gemeente beschrijft geen bestaande producten of diensten, maar de doelstelling of de functie die zij hebben ('functioneel aanbesteden').

- Een duurzaam en sociaal inkoopbeleid met mogelijkheden voor innovatieve ondernemers, ook bij de gemeenschappelijke regelingen waaraan Rijswijk deelneemt
- eerlijke kansen voor kleinere bedrijven bij aanbestedingsprocedures door functioneel aan te besteden.

2.3 Winkelen in Rijswijk

Alleen winkelcentra met sfeer en een onderscheidend aanbod blijven klanten trekken. D66 wil dat de gemeente de regie hierin neemt, omdat individuele winkeliers dit niet alleen kunnen bereiken. De gemeente moet een samenhangende visie, heldere randvoorwaarden en goed toezicht bieden.

D66 wil het historische karakter van Oud-Rijswijk behouden en de levendigheid van dit winkelcentrum versterken. Bij leegstand in (wijk)winkelcentra moet de gemeente helpen het tij ten goede te keren door bijvoorbeeld daghoreca, wonen en zorg toe te staan.

In de Bogaard speelt een speciale rol in het winkelaanbod van Rijswijk. Dit winkelcentrum biedt Rijswijk een regionale aantrekkingskracht door de ruime verscheidenheid aan winkels, de goede bereikbaarheid en parkeermogelijkheden. Maar ook In de Bogaard heeft last van onverhuurde winkels. D66 wil dat het plan voor In de Bogaard past in een bredere gemeentelijke en regionale visie op het winkelaanbod.

- Een stevige regierol van de gemeente voor het opnieuw aantrekkelijk maken en houden van winkelcentra
- in overleg met winkeliers, bewoners en belanghebbenden randvoorwaarden bepalen voor zondagopenstelling en zondagmarkten
- bestemmingsverandering toestaan bij leegstand van winkels
- verdere ontwikkeling In de Bogaard passend in regionale visie op winkelaanbod
- het autoluw maken van buurtwinkelcentra en Oud-Rijswijk in samenspraak met bewoners en belanghebbenden.

2.4 Aan het werk

Rijswijk telt op dit moment circa 2.300 werkzoekenden en de jeugdwerkloosheid is de afgelopen jaren sterk gestegen. Helaas zien we in Rijswijk een kloof tussen enerzijds mensen die op zoek zijn naar werk of een stageplaats en anderzijds werkgevers. Dit is het gevolg van de aanwezigheid van (internationale) werkgevers die op zoek zijn naar werknemers met andere vaardigheden, het faillissement of wegtrekken van bedrijven, en het gebrek aan nieuwe bedrijvigheid. D66 wil werkgevers actief betrekken bij het realiseren van banen voor Rijswijkers met een uitkering en bij het creëren van de benodigde stageplekken voor jongeren. D66 is bovendien voorstander van een aanpak die over de eigen gemeentegrenzen heen kijkt.

Onderwijs is er voor kinderen, jongeren en volwassenen. Door een leven lang te leren behouden mensen hun kansen op de arbeidsmarkt en blijven ze uit de werkloosheid. Daarom pleit D66 voor ruim gebruik van re-integratiebudgetten, ook voor scholing. D66 wil werkzoekenden ook zelf meer regie geven over hun eigen re-integratietraject.

Sommige mensen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap zijn niet in staat om zelfstandig het wettelijk minimumloon te verdienen. D66 zet zich in om voor hen de arbeidsplaatsen bij de Dienst Sociale Werkvoorziening te behouden of anderszins 'beschermd' werkplekken te bieden. D66 wil dat zoveel mogelijk mensen, die nu een uitkering hebben een betaalde baan vinden. Mensen voor wie een reguliere baan (nog) niet reëel is kunnen maatschappelijk nuttig werk doen als dit de zoektocht naar werk niet in de weg staat en geen reguliere banen verdringt.

- Samen met omliggende gemeenten een actievere rol bij het aantrekken en behouden van werkgelegenheid met oog voor de belangen van werknemers, werkzoekenden en studerende jongeren in Rijswijk
- een proef ter verruiming van de mogelijkheden in een re-integratietraject, meer vrijheid voor de werkzoekende met een iets lagere uitkering, inzet van scholing als re-integratie-instrument
- actievere inspanning om (langdurig) uitkeringsgerechtigden maatschappelijk te activeren, bij voorkeur als opstap naar regulier betaald werk
- geen verplichte tegenprestatie voor bijstandsgerechtigden

- behoud arbeidsplaatsen voor arbeidsgehandicapten die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen.

2.5 Uit de armoede

De armoede in Nederland is de laatste jaren flink gestegen, ook in Rijswijk. Armoede leidt tot sociale uitsluiting en versterkt zichzelf. D66 wil gerichte bestrijding van armoede door mensen te helpen die (tijdelijk) niet zelf uit de armoede kunnen komen. Armoedebeleid is meer dan een uitkering. Het moet mensen helpen zoveel mogelijk hun eigen leven weer ter hand te nemen. Voor kinderen geldt dat ze gelegenheid moeten krijgen zich te ontwikkelen, zodat ze als volwassene de armoede kunnen ontstijgen. Nauwe samenwerking tussen gemeente en maatschappelijke organisaties is daarvoor vereist. Alleen mensen die echt niet kunnen werken of die echt geen kansen hebben op de arbeidsmarkt komen in aanmerking voor inkomensondersteuning.

Door de economische teruggang de afgelopen jaren hebben meer mensen moeite met het tijdig betalen van hun rekeningen. D66 wil dat de gemeente bijdraagt aan het voorkomen en verhelpen van betalingsproblemen. ZZP'ers in financiële nood verdienen aandacht. Het mag niet zo zijn dat zij pas na een faillissement toegang krijgen tot de schuldhulpverlening.

- De gemeente ondersteunt (samen met hulpverlenende instanties) het volgen van onderwijs en het meedoen aan sport, kunst en cultuur voor kinderen, ouderen en chronisch zieken in armoedesituaties
- gerichte bestrijding van laaggeletterdheid en analfabetisme, voortzetting Doe-weer-mee!-Campagne in Haaglanden
- geen wachtlijsten voor schuldhulpverlening, wel voorlichting aan jongeren
- een lagere drempel tot schuldhulpverlening voor zelfstandigen
- passende schuldhulpverlening, in plaats van gratis aanvullende zorgverzekering voor alle minima.

3 Leren

Goed onderwijs en culturele vorming zijn de beste garantie voor persoonlijke, maatschappelijke en economische ontwikkeling, onmisbaar voor een actieve stad en de basis voor een samenleving waarin iedereen tot zijn recht komt en alle mensen de kans krijgen het beste uit zichzelf te halen. Wij willen tot de top behoren, niet tot de middelmaat. Dat betekent investeren in kennis en onderwijs. Maar ook meer vrijheid voor scholen en leraren om dat onderwijs samen met ouders en leerlingen in te richten. Minder bureaucratie, meer ruimte voor ontplooiing. Meer leren, meer stimuleren, meer doorstroming en minder uitval.

3.1 Het beste uit jezelf kunnen halen

Het basisonderwijs in Rijswijk kent geen 'zeer zwakke' scholen en een enkele 'zwakke' school. Over vier jaar willen we dat ook deze zwakke scholen tot het verleden behoren. Rijswijk kent weinig aanbod van voortgezet onderwijs en vervolgonderwijs. Naast aandacht op scholen voor taal en rekenen is D66 voorstander van goed cultuuronderwijs. Hierbij past een sterke Openbare Bibliotheek, die samenwerkt met scholen. D66 wil de activiteiten van de Openbare Bibliotheek ondersteunen, met name op het gebied van laaggeletterdheid en mediaeducatie.

Scholen zijn bezig met de invoering van de Wet Passend Onderwijs, waarbij zoveel mogelijk kinderen in het reguliere basisonderwijs les krijgen.

Vrije schoolkeuze is een belangrijk recht voor ouders en kinderen. Alle jonge kinderen in Rijswijk moeten gelijke kansen hebben om op goede basisscholen te komen.

- Sterke scholen
- een verkenning naar voortgezet onderwijs, vakscholen in Rijswijk en scholen voor specifieke doelgroepen, en durven experimenteren
- kleine klassen
- verdere samenwerking tussen scholen en culturele instellingen voor cultuuronderwijs
- passend onderwijs voor elk kind in samenwerking met buurgemeenten
- aanbod voor hoogbegaafde kinderen
- een vast aanmeldmoment voor het basisonderwijs
- gepaste aanmeldprocedures in basis- en voortgezet onderwijs door BOVO Haaglanden
- de gemeente stelt vanuit haar voorbeeldrol zelf stageplekken beschikbaar
- de gemeente brengt onderwijs, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven samen om betere aansluiting tussen opleiding en werk te realiseren
- het verminderen van schooluitval door bundeling van onderwijs en betrokken instanties onder één dak.

3.2 Doorlopend leren en ontwikkelen (0 tot 12)

D66 is voorstander van 'brede scholen' waarin voorschoolse educatie, peuterspeelzalen, kinderopvang, sportverenigingen, culturele organisaties en basisonderwijs intensief samenwerken en kinderen tussen 0 en 12 een doorgaande leer-en-ontwikkelijng wordt aangeboden. D66 wil de bestaande brede scholen verder ontwikkelen en versterken en het concept 'brede school' uitbreiden naar andere basisscholen in Rijswijk, zodat alle kinderen gelijke kansen krijgen. Verder wil D66 de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg, waaronder het Centrum Jeugd en Gezin, stimuleren en intensiveren zodat eventuele problemen eerder worden gezien en beter kunnen worden opgelost.

- Doorontwikkelen en versterken van bestaande brede scholen
- uitbreiden van het 'brede school'-concept naar andere basisscholen in Rijswijk
- stimuleren van samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg
- voorschoolse educatie voor alle kinderen die dat nodig hebben
- het combineren met kinderopvang, sport- en culturele voorzieningen bij nieuwbouw en verbouw van scholen
- scholen bouwen of verbouwen vanuit het 'brede school'-concept.

3.3 Groen leren

Een goed binnenklimaat zorgt ervoor dat kinderen beter leren. Te veel schoolgebouwen hebben een achterstand in het onderhoud. Dit moet zijn opgelost voordat de scholen zelf zorgdragen voor het onderhoud. Door bij aanpassingen ook te letten op energiebesparing kan er meer geld overblijven voor het onderwijs.

- Een Frisse-Schoolpredicaat voor elke basisschool
- wegwerken van achterstand in het onderhoud van schoolgebouwen
- duurzaam bouwen voor het onderwijs
- ruimte voor educatieve tuinen, groene schoolpleinen en groene schooldaken.

3.4 Sporten en spelen

Sporten en bewegen levert mensen zelf en de samenleving veel op. Mensen voelen zich fit en gezond en worden uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen. Het maakt mensen maatschappelijk actief en biedt plezier, uitdaging en structuur. En in verenigingsverband biedt het mensen ook een sociaal netwerk. Dat geldt ook voor activiteiten zoals Scouting.

Rijswijk heeft veel groene openbare ruimte en kent voldoende kleine speeltuintjes. Maar we missen in onze gemeente een grote aantrekkelijke speeltuin waar kinderen van alle leeftijden terecht kunnen, met voorzieningen voor ouders of begeleiders, zoals picknicktafels.

- Ondersteuning sport-, spel- en speeltuinverenigingen
- de gemeente creëert randvoorwaarden en zorgt voor flexibiliteit in regelgeving zodat besturen en vrijwilligers zich kunnen richten op het begeleiden
- verenigingen die een bredere maatschappelijke rol oppakken en preventieve jeugdzorg bieden
- sport en bewegen blijven stimuleren als onderdeel van preventieve gezondheidszorg
- voldoende prikkels om sportaccommodaties efficiënt en zelfvoorzienend te beheren, te onderhouden en te gebruiken
- de gemeente neemt belemmeringen weg voor multifunctioneel gebruik van accommodaties
- bij gebiedsontwikkeling komen er meer mogelijkheden voor bewegen, bijvoorbeeld met sportveldjes voor kinderen of outdoor-fitnessstoestellen voor volwassenen
- ontwikkeling van een grotere speeltuin met klim-en-klauterpark.

4 Reizen

Mede door haar gunstige ligging en goede bereikbaarheid is Rijswijk een aantrekkelijke gemeente om te wonen en te werken. Dat moet zo blijven voor inwoners, ondernemers, bezoekers en forensen. Bij verdere verbetering van de bereikbaarheid wil D66 ook de luchtkwaliteit en ruimtelijke kwaliteit verbeteren.

4.1 Fietsen

Met veel voorzieningen en werk dichtbij wil D66 het fietsen maximaal bevorderen. Fietspaden moeten veilig, herkenbaar en comfortabel zijn. Met name rondom scholen, sportparken en drukke kruispunten met veel (tram)verkeer moet veel oog zijn voor verkeersveiligheid met extra aandacht voor kinderen. Met buurgemeenten moet Rijswijk goede afspraken maken over aansluiting van hoofdfietsroutes.

- Een doorfietsnetwerk, zo veel mogelijk ontvlochten en los van de bestaande structuur voor autoverkeer
- veilige, herkenbare, schone en goed onderhouden fietspaden
- meer fietsenstallingen bij gemeentelijke instellingen, scholen en winkelcentra, ook als dit ten koste gaat van parkeerplaatsen
- meer fietsentrommels voor mensen zonder eigen berging of tuin.

4.2 Reizen met het openbaar vervoer

Om de bereikbaarheid van Rijswijk te kunnen blijven garanderen, moeten we blijven investeren in een hoogwaardig openbaar-vervoernetwerk.

- Alle nieuwbouw zo snel mogelijk aansluiten op regionaal OV-netwerk
- een NS-station voor Rijswijk Buiten
- de inzet van schone bussen.

4.3 Auto rijden en parkeren

In Rijswijk gaan de komende jaren veel wegen op de schop. Met de aanleg van de Rotterdamsebaan komt er een nieuwe verbindingsweg vanaf knooppunt Ypenburg (A4/A13) naar de Centrumring van Den Haag. Dat is goed voor de doorstroming en beperkt geluidsoverlast en luchtverontreiniging in Rijswijk. Ook de Haagweg, de Hoornbrug en de Beatrixlaan gaan op de schop om de leefbaarheid van omwonenden te verbeteren.

- Omwonenden en belanghebbenden nauw betrekken bij verbetering van de verkeersinfrastructuur
- elke verdere ontwikkeling van de infrastructuur voor auto's toetsen aan verbetering van de leefbaarheid voor omwonenden
- nauw overleg met buurgemeenten over aanleg van de Rotterdamsebaan, Haagweg en Beatrixlaan, en ook kleinere wegwerkzaamheden
- goede afstemming van verkeersstromen, groene golven op doorgaande wegen zoals de Sir Winston Churchillaan en Haagweg / Rijswijkseweg
- uitgangspunt is gratis parkeren voor buurtbewoners, (betaald) vergunningenparkeren in het belang van bewoners na goed overleg

- de gemeente maakt voldoende oplaadplekken voor elektrische auto's in de wijken en bij winkelcentra mogelijk
- meer ruimte voor fietsers en voetgangers in de kleine buurtwinkelcentra en Oud-Rijswijk, autoverkeer daar ontmoedigen.

4.4 Gezonde leefomgeving

D66 wil dat de kwaliteit van de leefomgeving in Rijswijk fors verbetert, met volksgezondheid als primaire doelstelling. Uitstoot van roet en fijnstof en de productie van geluid als gevolg van wegdekken willen we terugdringen.

Aanpassingen aan het wegennet moeten altijd bijdragen aan schonere lucht.

- Schoner vervoer over de weg en het stimuleren van fietsgebruik door betere en veiligere fietsverbindingen
- extra aandacht voor gezondheid en leefomgevingskwaliteit rondom hoofdverkeersaders
- een adviesrol voor de GGD Haaglanden bij ruimtelijke projecten
- het belang van geluid, luchtkwaliteit en gezondheid boven mobiliteit.

5 Zorgen

Iedereen heeft recht op welzijn en gezond leven. Een goede gezondheid stelt mensen in staat actief deel te nemen aan de maatschappij. Elke inwoner van Rijswijk die is aangewezen op hulp moet de best mogelijke ondersteuning en zorg krijgen - en daar is ruimte voor verbetering. De zorg moet dichter bij mensen georganiseerd worden en veel meer bouwen op wat mensen en hun familie, vrienden, collega's en burens zelf kunnen. De zorgprofessional moet de ruimte krijgen om samen met de cliënt de aanpak te bepalen. Die aanpak leidt tot verbetering: langer thuis kunnen wonen, meer zelf bepalen hoe de dag en de zorg eruit zien en minder versnippering in het aanbod van zorg.

D66 ziet bovendien meer ruimte voor wederkerigheid: ook iemand die ondersteuning of zorg ontvangt kan iets terugdoen voor iemand anders. Meedoen versterkt immers het gevoel van gezondheid en vermindert eenzaamheid. D66 wil dat zorg en welzijn de eigen kracht van mensen vooropstelt zonder inperking door regels en protocollen.

5.1 Gezond leven

Mensen zijn vooral zelf verantwoordelijk voor hun eigen gezondheid. Maar gezondheid is ook een belangrijk maatschappelijk thema. D66 zet in op bewezen effectieve preventie. Grote werkgevers, zorgverzekeraars, scholen, zorginstellingen en sportverenigingen kunnen samen veel bereiken.

De gemeente heeft in samenwerking met de GGD Haaglanden een belangrijke taak in de voorlichting aan jongeren over ongezond en risicovol gedrag: seksualiteit, alcohol en drugs.

- Succesvolle samenwerkingen op het gebied van gezondheid intensiveren en samen met andere zorgverzekeraars investeren in preventie
- ouders, vrijwilligers en schoolbestuurders worden gestimuleerd om op scholen en in (sport)kantines gezond eten aan te bieden
- doorgaan met voorlichting aan jongeren over seksualiteit, alcohol en drugs, samen met scholen en verenigingen.

5.2 Uitgaan van wat mensen zelf kunnen

In de uitvoering van zorg en welzijn wil D66 uitgaan van wat mensen zelf kunnen en de regie dicht bij mensen leggen. Daarbij doen we eerst een beroep op hun omgeving, familie en vrienden, maar die kunnen professionele hulp niet helemaal vervangen. De hulp moet mensgericht en gecoördineerd zijn en de privacy gewaarborgd. Een persoonsgebonden budget (PGB) sluit aan bij de persoonlijke wensen. De hulpverleners bespreken de hulpvraag met de mensen in een zogenaamd keukentafelgesprek.

- Regie over hulpverlening bij mensen zelf
- de gemeente ziet toe op hulpverleners voor de privacybescherming van mensen
- passende inzet via het persoonsgebonden budget
- ruimte voor kleinschalige experimenten met zorgcoöperaties of buurtnetwerken
- de gemeente geeft als werkgever het goede voorbeeld met flexibiliteit voor werknemers die vrijwillig zorgen voor familie of vrienden.

5.3 Zorg organiseren

Het Rijk staat op het punt taken in de jeugdzorg, werk en inkomen en de zorg aan langdurig zieken en ouderen over te dragen aan de gemeenten (de drievoudige decentralisatie of 3D-operatie). Dat is een flinke opdracht. In de organisatie van deze activiteiten kiest D66 niet voor de goedkoopste oplossing op korte termijn, wel voor kwaliteit en betaalbaarheid op langere termijn. Want wij willen goedgeschoolde hulpverleners die voldoende tijd hebben om een hechte band op te bouwen, zodat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen functioneren. Daarbij staan maatwerk per klant en het vakmanschap van uitvoerenden voorop. De gemeente moet expertise opbouwen om een goede opdrachtgever te zijn.

- Actief betrekken van Wmo-raad en uitvoerende organisaties bij de decentralisatie
- samenwerken met omliggende gemeenten om de kwaliteit en toegankelijkheid van voorzieningen te waarborgen
- integrale oplossingen zoeken door samenwerking en afstemming te eisen als onderdeel van prestatienormen voor subsidies
- meerjarige contracten met jaarlijkse prestatieafspraken zonder perverse prikkels
- ruimte voor professionaliteit van hulpverleners.

5.4 Zorgen voor de jeugd

Goed preventief jeugdbeleid zorgt ervoor dat jongeren kunnen meedraaien in de maatschappij. Maar soms komen jongeren of hun verzorgers toch in de problemen. Dan stelt D66 nadrukkelijk de jongere of het kind centraal. De gemeente zorgt er voor dat dit in Haaglandenverband goed wordt uitgevoerd. We willen uithuisplaatsingen zoveel mogelijk voorkomen. Bij melding van verwaarlozing en misbruik handelt de gemeente snel en adequaat binnen de specifieke situatie en zonder dat kinderen onnodig lang in onzekerheid blijven.

- Preventief jeugdbeleid samen met maatschappelijke organisaties
- een wethouder die verantwoordelijk is voor alle jeugdzaken en toegankelijk voor jeugdorganisaties
- de gemeente ziet er op toe dat jeugdzorg dicht bij gezinnen wordt georganiseerd: gezin, school en sociale omgeving inzetten om problemen op te lossen
- goede samenwerking tussen hulpverleners en gezinnen
- geen eigen bijdrage in de Jeugdzorg.

5.5 Vrijwilligers ondersteunen

Vrijwilligers en mantelzorgers gaan in welzijn en zorg een nog grotere rol spelen. De manier waarop vrijwilligers actief zijn is aan verandering onderhevig: we blijven betrokken, maar vaak op een andere manier dan vroeger. Veel jongere mensen worden niet meer voor het leven lid van een vereniging. Ze willen wel graag meewerken aan een specifiek project met een specifiek doel maar zich niet langdurig verbinden. D66 wil dat de gemeente daar oog voor heeft.

- Goede ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, met training en kennis
- een vergoeding voor trainingen aan vrijwilligers en mantelzorgers
- deskundigheidsbevordering en het organiseren van kennisoverdracht voor vrijwilligers en mantelzorgers.

5.6 Zorgen voor dieren

Beschaving uit zich onder meer in de wijze waarop mensen met andere levende wezens en met de natuurlijke omgeving omgaan. Dieren en hun leefomgeving dragen voor Rijswijkers bij aan levendigheid, waarde en veelzijdigheid. Dieren verdienen dan ook onze zorg en aandacht. Dit geldt zowel voor huisdieren als voor in het wild levende dieren.

- De gemeente formuleert een dierenwelzijnbeleid en handelt daar naar
- het streekdierentehuis 't Julialaantje in Rijswijk moet opnieuw geschikt gemaakt worden als regionale opvanglocatie voor huisdieren zonder eigenaar
- Rijswijk neemt, samen met de buurgemeenten, een bedrag op in de begroting voor voldoende en gepaste opvangcapaciteit voor dieren.

6 Besturen

Rijswijk is uw gemeente. U woont hier, u werkt of onderneemt hier, u wandelt of sport hier. U neemt initiatieven als buurtbewoner, ouder, vrijwilliger en in vele andere rollen. D66 wil een gemeente die uw ideeën en initiatieven ondersteunt. Dat kan door kennis te delen, mensen bij elkaar te brengen en belemmeringen weg te nemen. De gemeente is er voor u, niet andersom.

D66 zet zich in voor een gemeente die haar inwoners en ondernemers centraal stelt en hen zoveel mogelijk de ruimte geeft zelf hun leven, activiteiten en wijken vorm te geven. D66 wil dat de gemeente midden in de samenleving staat, in gesprek gaat met mensen, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en andere belanghebbenden, en met hen samenwerkt.

We willen dat Rijswijk als zelfstandige gemeente blijft bestaan, omdat we er van overtuigd zijn dat democratisch bestuur dicht bij mensen beter is dan grootschaligheid. Tegelijkertijd zien we de noodzaak tot samenwerking met omliggende gemeenten.

6.1 Meedenken en meedoen

Voor D66 is het vanzelfsprekend dat inwoners de ontwikkeling van nieuw beleid en nieuwe plannen kunnen beïnvloeden. Daarnaast moet de gemeente inwoners, ondernemers en organisaties helpen bij het realiseren van hun ideeën als dit in het publieke belang is. De gemeente moet niet uitsluitend en in eerste instantie steunen door te subsidiëren, maar door kennis te delen, mensen en organisaties in contact met elkaar te brengen en belemmeringen weg te nemen.

De gemeente is ook dienstverlener: denk aan Burgerzaken en het zorgloket. Wij vragen om een onpartijdige, eenduidige, toegankelijke, flexibele en snelle gemeente.

- Een gemeente die inwoners en belanghebbenden vroegtijdig betreft bij plan- en beleidsontwikkeling en initiatieven steunt
- een gemeentelijke ombudsman voor klachten, eventueel samen met buurgemeenten
- flexibele, snelle dienstverlening en openstelling van loketten op het gemeentehuis buiten kantooruren
- wijkwethouders: elke wethouder krijgt naast zijn of haar portefeuille de verantwoordelijkheid voor communicatie met een aantal buurten en bespreekt de signalen uit de buurt binnen het college.

6.2 Samen besturen

Rijswijk moet samenwerken met partners en mensen meenemen in haar visie. Maar het aantal samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen neemt toe en het geheel is zo groot en complex dat we de greep erop dreigen te verliezen. Daardoor dreigt de afstand tussen mensen en hun gemeente net zo groot te worden als de afstand tussen mensen en de Europese Unie. College en Raad zullen dus opnieuw greep op moeten krijgen op de samenwerkingsverbanden en de gemeenschappelijke regelingen.

Rijswijk is een Europese gemeente. Europa bestaat op veel niveaus, ook dat van steden en gemeenten. Denk aan de Europese cultuur en de gezamenlijke economie sinds de Hanzesteden. Gemeentelijk beleid is deels afhankelijk van wet- en regelgeving door de Europese Unie. Rijswijk wil daar vroegtijdig invloed op uitoefenen.

- College en Raad zorgen voor een optimale taakverdeling tussen gemeente, bovengemeentelijke samenwerking en private partijen

- gemeenschappelijke regelingen en bestaande samenwerking met buurgemeenten periodiek tegen het licht houden op basis van nut en noodzaak
- wethouders betrekken de Raad in een vroegtijdig stadium bij de beleidswijzigingen en besluitvorming van een gemeenschappelijke regeling
- D66 streeft naar raadsleden als afgevaardigden in het algemeen bestuur van gemeenschappelijke regelingen
- de gemeente speelt vroegtijdig in op Europese beleidsvoering; ze doet dit op ambtelijk en bestuurlijk niveau, zelf of samen met andere overheden.

6.3 Vrij en veilig besturen

Rijswijk moet een gemeente zijn waar iedereen zich vrij en veilig voelt. De afweging tussen veiligheid en beperking van individuele vrijheden en privacy moet steeds zorgvuldig worden gemaakt. De incidenten- en crisisbeheersing van de gemeente dient op orde te zijn. Bij terugkerende problemen zoals pesterijen en stelselmatige overlast is het van groot belang dat de gemeente de feiten goed op een rijtje heeft. Inperkingen van vrijheden of inbreuken op de privacy ter bevordering van de veiligheid dienen altijd verantwoord te worden: dergelijke maatregelen moeten effectief, noodzakelijk en voldoende onderbouwd zijn en periodiek getoetst worden door de gemeenteraad. Permanent cameratoezicht creëert schijnveiligheid en is niet effectief. Aangezien de gemeente binnenkort taken van het Rijk gaat overnemen, zoals de Jeugdzorg en de AWBZ, beschikt de gemeente over nog meer en vaak gevoelige persoonsgegevens van Rijswijkers. Het is goed dat die informatie wordt gebruikt voor een betere dienstverlening op maat, maar iedereen dient er ook op te kunnen vertrouwen dat er zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan en dat de privacy gewaarborgd is.

- Bewoners en ondernemers laten meebeslissen over prioriteiten in het veiligheidsbeleid in de wijk
- bewoners beslissen mee over de inrichting van de openbare ruimte om zo de sociale veiligheid te verbeteren
- een centraal punt voor meldingen van terugkerende problemen
- vroegtijdige aanpak wijkoverlast door gesprek tussen wijk en overlastgevers
- tijdelijk cameratoezicht op evenementen of gebieden en tijden waar veel overlast wordt ervaren; dus geen permanent cameratoezicht
- een gemeentelijk beleid voor digitale veiligheid.

6.4 Neutraal besturen

Rijswijk is een gemeente met vele verschillende inwoners: man, vrouw, oud, jong, gezinnen, alleenstaanden, hetero, homo, gelovig, niet-gelovig, in Nederland geboren of elders. Die verscheidenheid waarderen we. De gemeente heeft wat D66 betreft een voorbeeldrol als het gaat om tolerantie en gelijkwaardigheid. Discriminatie vanwege afkomst, levensovertuiging, seksuele geaardheid, geslacht of op welke grond dan ook is onacceptabel.

- De gemeente doet geen zaken met partijen die het anti-discriminatie beginsel schenden
- in samenwerking met partners is de gemeente neutraal en staat de toegankelijkheid van voorzieningen voorop, ongeacht levensovertuiging of kenmerken van individuen
- de gemeente heeft een slagvaardige aanpak van geweld en pesterijen van haar inwoners
- voortzetten van de voorlichting over discriminatie in het onderwijs.

6.5 Open en controleerbaar besturen

D66 staat voor een open bestuurscultuur met goede controle op de besluitvorming en uitvoering. We zoeken samenwerking met andere partijen op basis van concrete voorstellen om Rijswijk goed te besturen en op basis van nut en noodzaak. De D66-fractie in de nieuwe gemeenteraad wil politiek bedrijven op basis van feiten en argumenten om onze ideeën en concrete voorstellen te ondersteunen.

- D66 wil bij de formatie van een nieuw College een externe, onafhankelijke informateur aanstellen om de verkennende gesprekken met alle raadsfracties te leiden
- over de verkennende gesprekken voor een nieuw College legt de informateur openbaar verantwoording af aan de Raad, met als afsluiting een gemotiveerd inhoudelijk openbaar advies van de informateur
- nieuwe wethouders treden alle partijen, ook de partijen in de oppositie, open tegemoet
- een optimale taakverdeling tussen gemeente, bovengemeentelijke samenwerking en private partijen
- de gemeente is open tegenover haar inwoners; verslagen en documenten zijn gratis digitaal beschikbaar
- gegevens (zoals kaarten en onderzoeksrapporten) die de gemeente heeft zijn makkelijk toegankelijk, tenzij privacyoverwegingen zich daartegen verzetten.

7 Betalen

Goed bestuur en een betrouwbare overheid betekent dat de gemeente altijd kan uitleggen waaraan geld wordt besteed en waarom en hoe belasting wordt geheven. Het gemeentebestuur stelt bij subsidies duidelijke doelen op en rapporteert of deze behaald zijn. De gemeente heeft adequaat controle en toezicht op door de gemeente gefinancierde instellingen en gemeenschappelijke regelingen, zodat onverwachte tegenvallers zoals bij Avalex en de GGD worden voorkomen.

De algemene reserve van Rijswijk is de afgelopen vier jaar bijna gehalveerd: van € 25 miljoen naar € 14 miljoen. Nog zo'n periode en de spaarpot is leeg. D66 wil dat de gemeente niet structureel meer geld uitgeeft dan dat er binnenkomt. Dat betekent dat de gemeente zuiniger moet worden. We willen een gemeentebegroting die tegen een stootje kan en realistisch is over de toekomst. D66 staat voor open en controleerbaar besturen en daarbij hoort goed inzicht, tijdige beschikbaarheid en volledige verantwoording over de inkomsten en uitgaven van de gemeente. D66 Rijswijk wil de rekenkamerfunctie terug in Rijswijk om beleid beter op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid te toetsen.

7.1 Verstandig omgaan met geld

De komende jaren gaan de totale uitgaven van de gemeente fors omhoog door overheveling van de AWBZ, de Jeugdzorg en de Participatiewet van de landelijke overheid naar de gemeenten. De inkomsten van de gemeente stijgen minder doordat de regering minder geld geeft voor deze taken. En ook omdat Rijswijk al jaren teveel geld uitgeeft, ontkomen we niet aan bezuinigingen. Deze moeten allereerst gehaald worden uit effectiever, efficiënter en flexibeler werken door het gemeentelijk apparaat en organisaties die (mede) door de gemeente worden betaald. Ook sociale voorzieningen moeten meer op maat en efficiënter worden vormgegeven. D66 zal pas een verhoging van de onroerend-zaakbelasting hoger dan de inflatie voorstaan als het echt niet anders kan.

- Controleerbare begroting met inzicht in vrij besteedbare middelen en gebonden middelen
- begroting structureel in evenwicht met voldoende risicoreserves, incidentele bijdragen uit reserves binnen vier jaar aanvullen
- duurzaam investeren met een investeringsbegroting voor vijftien jaar; gelden die vrijvallen door investeringen die niet doorgaan komen terug in de algemene middelen
- tekorten compenseren binnen een beleidsprogramma, meevallers komen terug in de algemene middelen
- efficiënter werken binnen het ambtelijk apparaat
- heffingen en leges structureel en op lange termijn kostendekkend met name voor diensten waar langjarige investeringen voor nodig zijn (riool, afvalverwerking)
- eerlijke lokale heffingen en belastingen voor alle huishoudens
- een sterke gemeentelijke Rekenkamer, zo nodig in samenwerking met buurgemeenten.

7.2 Subsidies verantwoorden

De gemeente besteedt taken uit aan maatschappelijke organisaties of ondersteunt initiatieven van inwoners. Hiervoor geeft Rijswijk subsidies en verleent zij garanties. In economisch mindere tijden neemt de kans toe dat er een beroep wordt gedaan op de garantie.

- Subsidies alleen verstrekken als het doel vooraf helder is en de prestatie achteraf wordt gemeten en verantwoord
- ten minste jaarlijks verslag aan de gemeenteraad of beoogde doelen met subsidies zijn bereikt

- met partijen die goed presteren maakt de gemeente afspraken over meerjarige subsidies
- een terughoudend beleid bij het afgeven van nieuwe garanties, altijd in overleg met de gemeenteraad.

7.3 Omgaan met risico's

Rijswijk heeft in het verleden grote financiële risico's genomen door zelf grond te verwerven. D66 wil dit niet, want speculeren op grondwaardestijgingen is geen kerntaak van de gemeente. Grondbeleid moet worden gevoerd met het creëren van de randvoorwaarden voor ruimtelijke ontwikkeling.

Rijswijk heeft een aantal risicovolle projecten lopen en onroerend goed in bezit waarvan de waarde niet helder is.

- Geen nieuwe risicovolle grondexploitaties openen
- duidelijk sturen en randvoorwaarden stellen aan de ontwikkeling van grond door private partijen (bestemmingsplan, exploitatieovereenkomst, baatbelastingen)
- risicomanagement en tijdige, volledige en juiste informatie aan de gemeenteraad over risicovolle projecten
- voldoende financiële buffers creëren om tegenvallers op te vangen, bij een gezond weerstandsvermogen.

Uitgangspunten

De wereld om ons heen verandert snel en een verkiezingsprogramma kan niet ver in de toekomst kijken. Daarom heeft D66 Rijswijk ook uitgangspunten waarop de raadsfractie haar toekomstig handelen zal baseren.

- 1 Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen.
- 2 Mensen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor iedereen en sluiten niemand uit.
- 3 Mensen zijn niet gelijk, wèl gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen.
- 4 We streven naar een duurzame en harmonieuze samenleving en we treden de wereld om ons heen tegemoet met respect en mededogen.
- 5 We staan pal voor de vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst.

De gemeente wordt belangrijker, uw stem dus ook

Voorjaar 2014 en u mag weer naar de stembus. Gaat u weer stemmen? Veel mensen vragen zich af of gemeentepolitiek wel belangrijk is. Ik overtuig u er graag van dat u juist bij deze gemeenteraadsverkiezingen uw stem moet laten horen.

Een ijzeren wet in de politiek is: alle politiek is lokaal. Als raadslid, wethouder en burgemeester heb ik gezien hoe dat werkt: de belangrijkste vraag moet steeds zijn 'Wat betekent dit voorstel voor mensen in hun dagelijks leven, in hun directe omgeving?' Voor D66 is het essentieel dat iedereen meepraat en meebeslist over de plannen die ons raken. Dat is een democratisch recht èn, vinden wij, ook een democratische plicht. Het is in ieder geval de beste garantie voor politiek waarin de mens centraal staat.

Dat is belangrijk, want er moeten indringende keuzes gemaakt worden. Hoe groot wordt de klas van uw kind komend jaar? Werken beroepsonderwijs en het lokale bedrijfsleven samen tegen jeugdwerkeloosheid? Worden zorg en ondersteuning van ouderen en gehandicapten op maat geleverd? Pakt uw gemeente nu eindelijk de leegstand aan van achterhaalde industrieterreinen en niet gebruikte beeldbepalende gebouwen? Geeft uw gemeente ruimte aan bewoners die samen zonnepanelen op hun daken laten plaatsen? Heeft u als bewoner zelf over dit alles iets te zeggen? De gemeente speelt een steeds grotere rol in uw leven. Daarom moet u ook een veel grotere rol in uw gemeente spelen. Dat begint met stemmen, stemmen op D66.

D66 werkt aan een samenleving die gebouwd is op vrije mensen die zich inspinnen en ontplooiën. Hierdoor wordt de samenleving als geheel sterker en rijker. Wij mensen zetten ons van nature niet alleen in voor onszelf, maar ook voor onze naasten, onze leefomgeving, de maatschappij en onze gezamenlijke toekomst. Daarom komt D66 op voor de kansen van iedereen, bijvoorbeeld via het onderwijs. Met een overheid die steunt, randvoorwaarden schept en waar nodig stuurt. D66 weet zeker dat de kracht van mensen onderling de belangrijkste maatschappelijke motor is. Wij vertrouwen op die kracht van mensen, individueel en samen.

D66-politici hebben een kenmerkende stijl: we zijn duidelijk over wat we willen, we denken in mensen en niet in groepen, we beginnen bij u en niet bij de regels en houden altijd het oog op de toekomst. Wij zijn optimistisch maar weten ook dat we hard moeten werken om onze idealen te verwezenlijken.

Gaat u zitten afwachten of u in de beste of in de slechtste gemeente van Nederland woont? Of gaat u, samen met D66, er voor zorgen dat uw gemeente de handschoen oppakt? U kunt het verschil maken. Zeker hier in Rijswijk, in uw eigen omgeving.

Wacht niet af. Stem op 19 maart. Beter nog, stem D66!

Alexander Pechtold

Onze mensen

- 1 Constantijn Dolmans
- 2 Mark Storm
- 3 Marthe Stallenberg
- 4 Martine Koopman
- 5 Lexje Rietveld
- 6 Gijs Verheij
- 7 Ewout Dönszelmann
- 8 Patrick Dersjant
- 9 Manon van Middelkoop
- 10 Jeroen van Nieuwkerk
- 11 Milan Assies
- 12 Wendy de Wild
- 13 Pieter Idenburg
- 14 Eric Stegeman
- 15 Marnix Koopmans

Colofon

D66 Rijswijk
Programmacommissie

mail info@d66rijswijk.nl
Facebook [D66Rijswijk](https://www.facebook.com/D66Rijswijk)
Twitter [@D66Rijswijk.nl](https://twitter.com/D66Rijswijk)

januari 2014

Dichtbij

D66

Rijswijk